

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 19.3.2014
C(2014) 1783 final

Arvoisa puhemies

Komissio kiittää eduskuntaa sen lausunnosta, joka koskee ehdotusta neuvoston asetukseksi Euroopan syyttäjänviraston perustamisesta {COM(2013) 534 final}.

Komissio on samaa mieltä siitä, että Euroopan syyttäjänviraston perustamisella olisi saatava todellista lisäarvoa ja että on tärkeää, että syyttäjänvirastossa olisi mukana mahdollisimman monta jäsenvaltiota. Tämä on tarpeen sen varmistamiseksi, että EU:n taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia koskevat tutkinta- ja syytetoimet ovat tehokkaita ja yhtenäisiä.

Komissio esittää seuraavat huomautukset:

Syyttäjänviraston rakenteesta komissio toteaa, että sen ehdotuksessa esitetään keskustason kollegion perustamista. Sen toimivallassa olisi päättää työjärjestyksestä, jossa määrätään Euroopan syyttäjänviraston työn organisoinnista. Komissio on valmis harkitsemaan huolellisesti kaikkia vaihtoehtoja myös rakenteen osalta, kunhan taataan riippumattomuuden, vastuuvollisuuden ja tuloksellisuuden periaatteiden noudattaminen.

Syyttäjänvirastolle ehdotuksen mukaan annettavan liitännäistoimivallan osalta komissio katsoo, että liitännäistoimivaltaa koskeva säännös on tarpeen tiettyjä, tarkkaan määriteltyjä tapauksia varten. Liitännäistoimivallan on tarkoitus olla "ne bis in idem" -periaatteen mukainen ja estää kaksinkertainen syytteesenasettaminen. Euroopan syyttäjänvirasto olisi toimivaltainen ainoastaan tiukkojen kriteerien täytyessä: edellytyksenä olisi esimerkiksi, että rikokset perustuvat "samoihin tosiseikkoihin", ja syyttäjänvirasto voisi ryhtyä toimiin ainoastaan kansallisten viranomaisten suostumuksella. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, kansalliset lainkäyttöviranomaiset olisivat edelleen toimivaltaisia päättämään toimivallan kohdentamisesta kansallisella tasolla.

Komissio katsoo, että ehdotukseen sisältyy riittävät takeet, joilla vältetään Euroopan syyttäjänviraston toimivallan laajentuminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 86 artiklan 1 kohtaa pidemmälle. Asian monimutkaisuuden vuoksi komissio harkitsee asiaa perusteellisesti käynnissä olevan lainsäädäntömenettelyn aikana.

Eduskunta tuo esiin huolensa siitä, että ehdotuksen 18 artiklan 1 kohdan mukaan tutkinnanjohtajina toimisivat valtuutetut Euroopan syyttäjät, kun taas Suomessa

*Eero HEINÄLUOMA
Eduskunnan puhemies
Suomen eduskunta
FI – 00102 HELSINKI*

tutkinnanjohtajina toimii pääsääntöisesti poliisin, tullin tai rajavartiolaitoksen virkamies. Tähän liittyen komissio korostaa, että ehdotuksessa esitetyssä hajautetussa mallissa kansalliset oikeusjärjestelmät otetaan huomioon hyvin laajasti. Valtuutetut Euroopan syyttäjät olisivat myös kansallisia syyttäjiä. Kansalliset viranomaiset suorittaisivat tutkintatoimet, voimakkaat pakkotoimenpiteet edellyttäisivät kansallisten lainkäyttöviranomaisten lupaa, ja rikoksia, joista Euroopan syyttäjänvirasto nostaa syytteen, käsittelevät kansalliset tuomioistuimet kansallisen lainsäädännön pohjalta. Ehdotuksessa Euroopan syyttäjänviraston kaltaisen uuden elimen perustamisesta hoitamaan unionin taloudellisia etuja vahingoittaviin rikoksiin liittyviä tutkinta- ja syytetoimia koko Euroopan unionissa kunnioitetaan jäsenvaltioiden oikeusperinteitä ja oikeusjärjestelmiä mahdollisimman laajasti.

Eduskunta ilmaisee huolensa siitä, että Euroopan syyttäjänviraston tutkintavaltuudet ovat liian voimakkaita ja että niitä voidaan soveltaa myös lieviin tekoihin. Komissio toteaa uudelleen, että ehdotuksen mukaan vaikutuksiltaan voimakkaammat tutkintavaltuudet edellyttäisivät kansallisen tuomioistuimen ennakkohyväksyntää, ja niitä voitaisiin määrätä ainoastaan perusteltujen syiden nojalla, elleivät vaikutukseltaan vähäisemmät toimenpiteet ole riittäviä. Tämä parantaisi prosessuaalisten oikeuksien suojaa niissä jäsenvaltioissa, joissa ei vielä säädetä tätä toimenpidettä koskevasta tuomioistuimen ennakkohyväksynnästä.

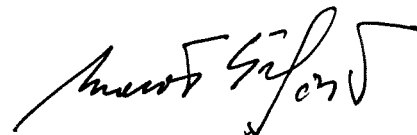
Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon eduskunnan esille ottamat ongelmat, jotka liittyvät ehdotetussa asetuksessa olevaan sovintoratkaisua koskevaan säännökseen, ja tarkastelee asiaa perusteellisesti lainsäädäntömenettelyn aikana.

Kun tarkastellaan näkemystä, jonka mukaan ehdotuksen ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen välistä suhdetta olisi selkiytettävä, komissio muistuttaa, että periaatteessa Euroopan syyttäjänvirasto ei kaikissa tapauksissa automaattisesti korvaisi olemassa olevia vastavuoroisen tunnustamisen mekanismeja. Komissio jatkaa asian pohtimista lainsäädäntömenettelyn kuluessa ja pyrkii selkiyttämään tätä kysymystä.

Komissio korostaa, että se ottaa esitetyt näkemykset huomioon asianmukaisesti ja tarkastelee lainsäädäntömenettelyn aikana kaikkia kansallisten parlamenttien ja jäsenvaltioiden esittämiä näkökohtia.

Komissio toivoo, että nämä selvennykset ratkaisevat eduskunnan esiin tuomat ongelmakysymykset, ja odottaa innokkaasti poliittisen vuoropuhelun jatkumista tulevaisuudessa.

Kunnioitavasti

Maroš Šefčovič
Varapuheenjohtaja